Malmö stad
Stadsbyggnadsnämnden

Datum
2026-11-09
Adress

Diarienummer
SBN-2026-732

Yttrande

Till
[Mottagare]

Remiss Landsbygds- och infrastrukturdepartementet – Ett sammanhållet, robust och konkurrenskraftigt Sverige - framtidens politik för utveckling i landsbygder och regioner STK-2026-1260

Stadsbyggnadsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

I remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, *Ett sammanhållet, robust och konkurrenskraftigt Sverige - framtidens politik för utveckling i landsbygder och regioner (SOU 2026:46),* föreslås en sammanhållen utvecklingspolitik med tydligare statligt ansvar, bättre samordning och platsbaserade insatser inom kompetensförsörjning, infrastruktur och näringslivsutveckling.

Stadsbyggnadsnämnden välkomnar tydligare ansvarsfördelning, innovationsfrämjande åtgärder och långsiktiga resurser till regionerna. Samtidigt bör regionernas samordnande roll värnas för att undvika fragmentering och försvagad demokratisk förankring. Särskild hänsyn behöver tas till den storstadsnära landsbygdens behov och samspelet mellan stad och land.

Yttrande

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på utredningens ambition att skapa en sammanhållen utvecklingspolitik som stärker Sveriges konkurrenskraft och främjar en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. En tydligare ansvarsfördelning mellan staten och regionerna är angelägen, liksom regionernas roll som länk mellan europeiska och nationella politiska mål och det regionala genomförandet. Malmö stad välkomnar även förslaget att ge Vinnova, Energimyndigheten och Tillväxtverket i uppdrag att stärka företagens innovationsförutsättningar, särskilt inom grön och digital omställning. För att regionerna ska kunna fullgöra sina uppgifter krävs samtidigt långsiktiga och tillräckliga resurser.

Det är viktigt att utvecklingspolitiken belyser sambanden mellan näringslivsutveckling, fysisk planering, kompetensförsörjning och infrastruktur. En reell förflyttning kräver statliga finansiella satsningar på Öresundsregionen, Skåne och Malmö.

Energiförsörjningen och dess kapacitetsförstärkning i södra Sverige är också avgörande för att skapa goda villkor för företag som vill bidra till den gröna och digitala omställningen och de arbetsplatsintensiva verksamheter som stärker Sveriges konkurrenskraft i Öresundsregionen.

Stadsbyggnadsnämnden anser att ett tydligare statligt ansvar bör kombineras med ett fortsatt regionalt samordningsansvar. Regional samordning behöver inte innebära överordnad styrning av kommuner och andra aktörer, utan kan bygga på dialog, frivillig samverkan och gemensamma prioriteringar. Sådana strukturer bidrar till en gemensam utvecklingsinriktning, långsiktiga relationer och samordnade insatser utifrån regionala förutsättningar. Om samordningsansvaret försvagas finns en risk för fragmenterade insatser, parallella processer och försämrad demokratisk förankring.

Stadsbyggnadsnämnden framhåller att ansvar och finansiering behöver följas åt. Det kommunala planmonopolet behöver också värnas. För att regioner och kommuner ska kunna bidra till den sammanhållna utvecklingspolitikens mål behövs möjlighet att påverka de insatser som genomförs. Inom områden som kompetensförsörjning, transportinfrastruktur och digital infrastruktur finns centrala styrmedel som behöver prioriteras utifrån de behov och utmaningar som olika regioner har. Det behövs därför tydliga former för inflytande, samverkan och gemensamma prioriteringar mellan stat, region och kommun.

Utvecklingspolitiken behöver dessutom utgå från geografiska skillnader såväl mellan som inom kommuner och regioner. Storstadsnära landsbygder har andra förutsättningar än mer avlägsna och glesbefolkade landsbygder. I sydvästra Skåne präglas samspelet mellan stad och landsbygd av gemensamma arbetsmarknader, transportinfrastruktur, service, rekreation och livsmedelsförsörjning. Samtidigt medför storstadsnära lägen ett högt exploateringstryck och en omfattande konkurrens om mark. Behovet av bostads- och samhällsutveckling måste därför hanteras i förhållande till långsiktigt bevarande av jordbruksmark, naturvärden och landskapets funktioner.

Stadsbyggnadsnämnden efterfrågar att dessa förutsättningar ges tydligare utrymme i den sammanhållna utvecklingspolitiken, så att storstadsnära landsbygders särskilda utmaningar inte hamnar i skymundan av en generell uppdelning mellan stad och landsbygd. Utvecklingspolitiken behöver också i högre grad beakta betydelsen av funktionella arbetsmarknadsregioner. Sveriges konkurrenskraft är beroende av väl fungerande samband mellan städer, tätorter och landsbygder samt av att regioner så som Öresundsregionen med Malmö – Köpenhamn som tillväxtmotor är integrerade genom pendling, företagsetableringar och kunskapsutbyte.

Stadsbyggnadsnämnden betonar även vikten av att staten tydliggör ansvaret för att följa upp transportinfrastrukturens regionala och lokala utvecklingseffekter. Uppföljningen bör omfatta tillgängligheten till arbete, utbildning och service samt investeringarnas bidrag till territoriell sammanhållning och fungerande samband mellan stad och landsbygd.

Slutligen bör ansvarsfördelningen mellan stat, region och kommun präglas av tydlighet, långsiktig finansiering och respekt för det kommunala självstyret. Nya krav på uppföljning och rapportering bör vara proportionerliga och inte medföra onödig administrativ belastning.

Om kommunen och regioner förväntas ta ett större ansvar för genomförandet av utvecklingspolitiken behöver detta också återspeglas i finansieringen. Stadsbyggnadsnämnden anser därför att reformen bör förena tydligare statlig styrning med regional samordning och ett territoriellt perspektiv som beaktar skilda geografiska förutsättningar och utvecklingsbehov.

Det finns behov av en tydligare redovisning hur nya uppgifter och ambitionshöjningar ska finansierings långsiktigt och hur resurstilldelningen ska ta hänsyn både till landsbygdens och storstadsregionernas behov och betydelse för nationell tillväxt och konkurrenskraft. Stadsbyggnadsnämnden anser också att ansvarsfördelningen mellan staten, länsstyrelserna, regionerna och kommunerna behöver förtydligas ytterligare. Utredningens förslag innebär att flera aktörer ges uppgifter inom analys, samordning och utveckling utan att det fullt ut klargörs hur rollerna förhåller sig till varandra. Särskilt viktigt är att tydliggöra samspelet mellan länsstyrelsernas statliga samordningsansvar, regionernas utvecklingsuppdrag och kommunernas ansvar för fysisk planering, bostadsförsörjning och näringslivsutveckling. En otydlig ansvarsfördelning riskerar att leda till parallella processer och minskad effektivitet i genomförandet.

ordförande [Förnamn Efternamn]

sekreterare [Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]